

[پنجشنبه 10 تیر 1395 - 24 رمضان 1437 - 30 ژوئن 2016](#)

مرگ «سلطان مسعود میرزا» معروف به «ظلُ السلطان» حاکم ظالم اصفهان...

* مرگ «سلطان مسعود میرزا» معروف به «ظلُ السلطان» حاکم ظالم اصفهان (1297 ش) اشاره:

سلطان مسعود میرزا، فرزند ارشد ناصرالدین شاه قاجار در حدود سال 1228 ش به دنیا آمد. وی سه سال از مظفرالدین شاه بزرگ‌تر بود ولی چون مادرش از خاندان قاجاریه نبود، به ولایتعهدی منصوب نگشت. مسعود میرزا در ابتدا با لقب یمین الدوله، حکومت مازندران و استرآباد و سپس فارس و اصفهان را به عهده گرفت تا این که لقب ظلُ السلطان یعنی سایه پادشاه را اخذ کرد.

در زمان حکومتش بر فارس، به خاطر ظلم فراوان، عزل شد ولی مدتی بعد به اصفهان رفت و تا 34 سال بعد با ستم حکمرانی نمود.

ظل السلطان قشون مجهز و منظمی پدید آورد و با باج‌گیری و اخذ مالیات‌های سنگین از رعیت، ثروتی افسانه‌ای گرد آورد که به اعتراف خودش، برای ده نسل پس از او کافی بود. وی، اموال مردم را با زور و قهر، غصب و تصرف می‌کرد و شورش‌ها را با سنگدلی سرکوب می‌نمود.

در حدود سال 1259 ش که به اوج قدرت رسیده بود، به پشتوانه ارتش محلی خود، اوامر حکومت مرکزی را نادیده می‌انگاشت و در سال 1261 به ناصرالدین شاه پیشنهاد کرد که حاضر است در ازای دریافت مقام ولایتعهدی، مبلغ هنگفتی پیشکش نماید. وی اندکی بعد به فکر تصاحب سلطنت افتاد و تا پایان عمر در صدد یافتن آن بود. هرچند که هیچ‌گاه به این آرزوی خویش نرسید.

ظل السلطان افزون بر بیست و یک هزار سرباز در اختیار داشت و اصرار می‌کرد تا وزارت جنگ به او واگذار شود.

وقتی که خبر مظالم او به گوش ناصرالدین شاه رسید، شاه قاجار در صدد سفر به اصفهان و بررسی اوضاع آنجا برآمد. در این هنگام ظل السلطان بیمناک به تهران آمد و به شاه و درباریان هدایای نفیس تقدیم نمود.

با این همه، شاه پس از مدت کوتاهی، با صدور فرمانی، او را از سراسر قلمرو حکومتی غیر از اصفهان برکنار نمود. او در تمام دوران سلطنت مظفرالدین شاه

نیز حاکم اصفهان بود و با مشروطه‌خواهان به شدت برخورد می‌کرد. از دیگر کارهای جنون‌آمیز او، تخریب آثار و ابنیه‌های با ارزش دوران صفوی در اصفهان بود تا شاه به این شهر توجهی نداشته باشد و او مطلق العنان آن دیار گردد.

مسعود میرزا در اواخر عمر مدتی را در اروپا گذراند تا این که پس از دچار شدن به اختلال حواس، در دهم تیر ماه 1297 ش برابر با 22 رمضان 1336 ق در حدود هفتاد سالگی به کام مرگ افتاد.

* ورود انواع پارچه نخی و الیاف مصنوعی آزاد شد (1354 ش)

* نام سناتورها و نمایندگان دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی از تهران اعلام شد (1354 ش)

* رحلت عالم ربانی

سید العلماء و المجتهدین

آیت الله «سید حسن موسوی بجنوردی» (1354 ش)

اشاره:

سید العلماء و المجتهدین آیت الله میرزا حسن موسوی بجنوردی معروف به سیدآقابزرگ در سال 1274 ش (1315 ق) در یکی از روستاهای توابع بجنورد در استان خراسان به دنیا آمد و همان جا نشو و نما یافت. وی سپس به مشهد رفت و

علوم عقلی و نقلی را نزد استادانی همچون شیخ آقا بزرگ حکیم، میرزا محمد آیت الله زاده خراسانی و ادیب نیشابوری اول فراگرفت.

پس از آن در 27 سالگی برای استفاده از حوزه علمی نجف رهسپار عراق شد و

در محضر عالمان بزرگی همچون سید ابوالحسن اصفهانی، میرزای نائینی و آقا ضیاءالدین عراقی به تکمیل تحصیلات پرداخت. سید آقا بزرگ با حافظه شگرف و احاطه گسترده‌ای که

بر ادبیات فارسی و عربی، حکمت، کلام، تفسیر، حدیث، فقه و اصول و اغلب رشته‌های معارف اسلامی و فلسفه آن داشت، به زودی به عنوان یکی از برجسته‌ترین مدرسان و

مجتهدان حوزه نجف، مشهور گشت، چنان که پس از درگذشت آیت الله بروجردی در سال 1340 ش، مرجعیت عامه او برای شیعیان جهان مسلم شد؛

ولی چون فیلسوفی آزاد و فقهی آزاداندیش بود، خود را از مرجعیت کنار کشید و با فروتنی و آزادگی خاص خود، به تحقیق، تألیف و تدریس گرایید.

آیت الله بجنوردی برای آموزش اجتهاد، روش جدیدی ایجاد کرد که بر پایه آن، یک قاعده فقهی را مطرح می‌نمود و پس از شرح مستندات و تاریخچه شکل‌گیری آن قاعده، آن را با مصادیق خارجی

تطبیق می‌داد.

این روش در آموزش و پیشرفت فضلاء بسیار مؤثر بوده است. ایشان این روش را در کتاب القواعد الفقهیه در هفت جلد نگاشت که مهم‌ترین و مفصل‌ترین کتابی است که در قواعد فقهی شیعه نوشته شده است.

آیت الله بجنوردی در نجف حوزه درسی پر رونقی داشت و با مراکز علمی جهان اسلام از قبیل جامع الأزهر مصر نیز در ارتباط بود.

از وی آثار دیگری بر جای مانده که

قولتافی الحکمة، یکی از بهترین شرح‌ها بر اسفار ملاءدرا،

منتهی الاصول، حاشیه بر عروة الوثقی و ذخیره المعاد از آن جمله‌اند. سرانجام این فقیه برجسته

و عالم بزرگ در دهم تیرماه 1354 شمسی برابر با بیستم

جمادی الثانی 1395 ق در هشتاد سالگی در نجف بدرود حیات گفت و در جوار آرامگاه استادش، سید ابوالحسن اصفهانی به خاک

سپرده شد.

* روز صنعت و معدن

* 24 رمضان

در گذر تاریخ

* آغاز دعوت «ابومسلم خراسانی» علیه حکومت

بنی امیه (129 ق)

اشاره:

عبدالرحمن بن مسلم معروف به ابومسلم خراسانی، از مشاهیر رجال خراسان می‌باشد. وی به سبب دوستی که با خاندان عباسی داشته با ابراهیم بن محمد، از نوادگان عباس بن عبدالمطلب پیمان می‌بندد که برای او از مردم بیعت بگیرد و او را به خلافت برساند.

ابومسلم با استفاده از نفوذ فراوانی که در بین مردم خراسان داشت، در سال 129 هجری، خراسان را به تسخیر درآورد و چون مروان حمار، آخرین خلیفه‌ی اموی، ابراهیم بن محمد را به قتل رساند، ابومسلم برادر ابراهیم به نام عبدالله سقاح راه جانشینی وی برگزید و به شام حمله برد. در این نبرد، قوای خراسان بر نیروهای خلیفه‌ی اموی پیروز شدند و خاندان ستمکار اموی را برانداختند.

سرانجام در سال 132 مروان به قتل رسید و ابومسلم از این پس مردم را به بیعت با سقاح دعوت کرد و از این زمان خلافت خاندان عباسی که بیش از پانصد سال بر

ممالک اسلامی به طول انجامید، آغاز شد.

گویند که ابومسلم از این‌که دولت طاغوت را بر سرکار آورده بود پشیمان شد و بعدها توسط منصور دوانیقی دومین خلیفه‌ی عباسی در حدود سال‌های 137 الی 140 هجری در نزدیکی شهرمداین با مکر و حيله به قتل رسید.

* درگذشت «قطب الدین شیرازی» پزشک، منجم و دانشمند بزرگ ایرانی(710 ق)
اشاره:

ابوالثناء محمود بن مسعود بن مُصلح فارسی کازرونی اشعری شافعی معروف به قطب الدین شیرازی یکی از دانشمندان بزرگ قرن هشتم هجری و از شاگردان خواجه نصیرالدین طوسی، صدرالدین قونوی و کاتبی قزوینی بود. قطب الدین شیرازی، پزشک، ریاضی‌دان، فیزیک‌دان، منجم و فیلسوف بزرگ ایرانی، اولین کسی بود که درباره‌ی رنگین کمان و چگونگی تشکیل آن تحقیق کرد و به تفسیری علمی درباره‌ی آن دست زد. وی همچنین علوم‌ی چون منطق، عرفان و هندسه رانزد دانشمندان مشهور آن زمان آموخت. او در فراگیری طب نیز بسیار کوشا بود و سال‌ها در بیمارستان شیراز به طبابت و مداوای بیماران مشغول بود. قطب الدین، کتب متعددی در طب، حکمت، ریاضی و نجوم نگاشته که از آن جمله می‌توان به شرح کلیات قانون ابن سینا در طب، اختیاراتُ الْمُطَقَّری در هیئت، شرحُ الاشراف، شرح حکمة‌الاشراق، ترجمه‌ی تحریر اقلیدس اثر خواجه نصیرالدین طوسی و نهایة الادراک فی درایة الافلاک در علم نجوم و ستاره‌شناسی، اشاره کرد. وفات قطب‌الدین شیرازی در 24 رمضان سال 710 یا 716 ق در 82 یا 86 سالگی در تبریز اتفاق افتاد و در همان شهر به خاک سپرده شد.

* 30 ژوئن
در گذر تاریخ

* تولد «گوتفولڈ لِسینگ» نویسنده و مورخ
معروف آلمانی
(1729م)

* کشف عناصر رادیواکتیو اورانیوم توسط «هانری بکرل» فرانسوی (1896م)

* روز استقلال کشور آفریقائی «زئیر» (کنگو) از استعمار بلژیک
(1960م)

* انحلال سازمان پیمان آسیای جنوب شرقی موسوم به سیتو (1977م)

* کودتای نظامی در سودان و
سرنگونی دولت
«صادق المهدی»
(1989م)